

Ewelina Cempa

Postmodernistyczna "rzeczywistość" według Olega Bogajewa a ponowoczesne znamiona Nietzscheańskiej kultury

Rusycystyczne Studia Literaturoznawcze 22, 148-157

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Postmodernistyczna „rzeczywistość” według Olega Bogajewa a ponowoczesne znamiona Nietzscheańskiej kultury

Ewelina Cempa

Zawróć i idź w ślady, którymi ludzkość znaczyła swój wielki, pełen bólu pochód przez pustynię przeszłości [...] W Twoich to rękach, by wszystko, co przeżyłeś [...] rozplynęło się całkowicie w twym celu. Tym celem jest: samemu stać się koniecznym łańcuchem ogniów kultury i z tej konieczności wnioskować o konieczności pochodzenia kultury ogólnej¹.

F. Nietzsche

Rzeczywistość daje się poznać poprzez jej doświadczanie, które staje się całościowym, autonomicznym, uniwersalnym i wyjątkowym ludzkim aktem przeżywania bytu. W tym bycie, własnym jestestwie, zanurzeniu we własne „ja”, staramy się zrozumieć, kim tak naprawdę jesteśmy oraz jaką rolę odgrywamy w otaczającym nas świecie. W banalności tych pytań kryje się prawda, która — rozpatrywana w kategorii postmodernizmu, obwieszczającego wszem i wobec bankructwo wartości — staje się wyzbytą ze swego znaczenia językową strukturą, ujmującą jedynie w swych post- i prefiksach powierzchowną wiarygodnością. Pozostaje z niej jedynie puste zawierzenie w możliwość samopoznania i zrozumienia własnej historii, tożsamości, kulturowej przynależności, co determinuje naszą osobowość. Trudno więc odgadnąć i pojąć przyczynowość następujących po sobie faktów „stawania się” — zarówno w przeszłości, jak i „tu i teraz”, skoro wszystko to, co było prawdziwe i znajome do tej pory, traci we współczesnym świecie pierwotny sens i znaczenie. Jak podkreśla Paweł Pieniążek:

I tak, prawda absolutna okazuje się prawdą relatywną i zawsze cząstkową, poznanie przekształca się w bezkresną interpretację, świadomość okazuje się powierzchnią i symbolicznym epifenomenem wyłuszczających ją z królewskiej autonomii i determinujących jej poznawczą aktywność sił i struktur; język nie odzwierciedla idealnych, za-

¹ F. Nietzsche: *Ludzkie, arcyłudzkie*. Tłum. K. Drzewiecki. Kraków 2003, s. 177.

wartych w świadomości znaczeń, lecz stanowi zmistyfikowaną, pozbawioną własnego znaczenia, „retoryczny” wyraz owych ukrytych sił i struktur².

Brak możliwości całościowego poznania bytu rzeczywistości, tym samym też samego siebie, oraz następujące przewartościowanie wartości, które w Nietzscheańskiej dialektyce stanowi fakt samozaprzeczenia, pozwalają stwierdzić, iż z tej krytycznej strategii wyłania się dekonstrukcyjny dyskurs niepoznawalnego, nieprzedstawialnego świata, który w swej przypadkowości i niespójności dąży do samounicestwienia, samodegradacji. Przyczyną takiego stanu rzeczy — jak podkreśla Oleg Bogajew, jeden ze znanych i cenionych rosyjskich dramaturgów, proklamujący w swych sztukach ideę upadku kultury, zaniku wartości oraz prawdy (zob. załącznik 1.) — jest człowiek kwestionujący swą osobą i postępowaniem autonomię świadomości. W jednym z jego utworów — *Тайное общество велосипедистов (Tajne stowarzyszenie rowerzystów)* — owa świadomość, a właściwie jej brak, doprowadza bohaterów do skrajnych zachowań. Chodzi tu o członków jednej rodziny, którzy zatracają się całkowicie w namiętnym oglądaniu telewizji. Tracą przy tym poczucie czasu, a co najważniejsze — własną osobowość. Nikt już nie wie, kim jest. Każdy zaczyna żyć w swym zamkniętym, chorobliwym, wyimaginowanym świecie, wyobrażając sobie, że wcielił się w rolę ważnych i znaczących postaci ze świata polityki, show-biznesu. Sytuacja ta nie napawa optymizmem, tym bardziej że relacje panujące w tej rodzinie opierają się na wzajemnej ignorancji, lekceważeniu i ciągłych wyzwiskach, co doprowadza w efekcie końcowym do rozpadu ogniska domowego. Brak jedności, porozumienia, zaufania wobec bliskich nam ludzi potwierdzają znamienne myśli autora, że współczesny człowiek jest wewnętrznie rozbitý, rozczłonkowany, zdegradowany. Nie potrafi kochać, współczuć, nie interesuje go jego życie, rodzina, otoczenie.

Dzieje się tak, ponieważ — zgodnie z radykalnym procesem rozwoju kulturowo-społecznego — w nowoczesnym świecie jawimy się „podmiotami wielościowymi”, posiadającymi według Nietzscheańskiej koncepcji, dwoistą naturę, wynikającą z zaistniałego rytmu życia. Ten rytm, „współczesna ruchliwość”, „współczesny hałas i gorączka” zmuszają nas, z jednej strony, do walki, do „naturalistycznych dyspozycji popędowych”, z drugiej jednak — do wycofania się w głąb siebie, wyalienowania ze środowiska. Takiego rodzaju osobowościowa nierównowaga powoduje, iż popadamy w niepokój, stajemy się „bezmąelni” i „nierozumni”, „neuropatycznie nadwrażliwi”, co sprzyja poczuciu beznadziejności, bezczynności, pustki. Tę chorobliwą pustkę, wynikającą z wypalenia, zmęczenia „całym ciężarem kultury”, rozwojowymi tendencjami cywilizacyjnymi, staramy się zapełnić nowym modelem ujmowa-

² P. Pieniążek: *Suwerenność a nowoczesność. Z dziejów poststrukturalistycznej recepcji myśli Nietzschego*. Łódź 2006; cytat pochodzi ze strony: www.filozof.uni.lodz.pl [data dostępu: 20.01.2012].

nia rzeczywistości. Proces kulturowej regeneracji współczesnego człowieka nie następuje jednak zbyt szybko, co widać na przykładzie Bogajewowskich bohaterów. Próby wyzwolenia się z niemocy, wyjścia z impasu, odejścia od kulturowego i mentalnego zubożenia doprowadzają, niestety, tylko do głębszego kryzysu. Dlatego i tak absurdałne życie postaci *Tajnego stowarzyszenia*... staje się jeszcze bardziej nudne i bezbarwne, a samo ich bezsensowne zachowanie posiada swą motywację w sztucznej, fikcyjnie wykreowanej rzeczywistości, będącej jedynie grą, pozorem.

Analizowany w niniejszym artykule utwór oddaje znane i typowe dla współczesnej kultury zachowania oraz postawy ludzkie, które w pełni odzwierciedlają ponadczasową Nietzscheańską myśl, kwestionującą pozytywny obraz ponowoczesnej rzeczywistości człowieka. W tej rzeczywistości — jak wynika z pluralistycznej wizji kultury filozofa — społeczeństwo nie jest zdolne do „kulturotwórczego tworzenia”, tak więc sam człowiek staje się bezwartościowy, bierny, pozbawiony wszelkich zasad moralnych. Reprezentantami takich negatywnych cech są bohaterowie dramatu — Matka, Ojciec, ich Córka oraz mieszkający z nimi w jednym z osiedlowych mieszkań Babka i Dziadek. Te postaci poprzez swoje absurdałne zachowanie w pełni podkreślają ideę oraz przewodnią myśl autora utworu, bliską znanemu filozofowi, że we współczesnym świecie nie ma miejsca na podniosłe ideały oraz wartości. Kultura, sztuka, szacunek dla tradycji, historii, własnej tożsamości zatraciły swój sens. Nikt już nie chce obcować z literaturą. Zaprzestaje się pielęgnowania języka „ojczystego”, poprawnej wymowy, dbania o wartość słowa. Tego wszystkiego bowiem powinny uczyć instytucje oświatowe i kulturalne. Niestety, szkoły, kina, muzea, teatry przestają „uczyć” oraz „wychowywać”. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest jednak nie tylko brak pieniędzy na dokształcanie i ukulturalnianie, ale zwyczajne zubożenie mentalne człowieka naszych czasów.

Świadczy o tym chociażby fakt przedstawienia w dramacie rodziny, jednej z wielu, której członkowie poszukują sposobu na spędzanie wolnego czasu. Okazuje się, że tym cudownym lekarstwem na nudę jest bezmyślne wpatrywanie się w ekran telewizora, w którym to można jedynie obejrzeć setny odcinek serialu albo kolejne naszpikowane sensacjami wiadomości. Wszelkie telewizyjne informacje oraz programy, z jakimi współczesny widz ma do czynienia, nie niosą żadnego przesłania oraz nie dostarczają należytej wiedzy, wręcz przeciwnie — one tylko ogłupiają przeciętnego zjadacza chleba, czyniąc z niego bezmyślnego, pustego, „wypatroszonego” mentalnie i duchowo człowieka, niezastanawiającego się nad własną egzystencją. Tak też dzieje się z bohaterami Bogajewa, którzy pod wpływem ulubionych programów telewizyjnych zachodzą w ciążę. Matka spodziewa się zatem dziecka Ministra Kultury, którego wystąpienia śledziła z wielkim zainteresowaniem, pragnąc mieć takiego wykształconego i mądrego męża. Babka, pochłonięta ideologią socja-

lizmu, nosi dziecko Stalina, a może nawet Lenina, czego sama nie jest pewna. Córka, zachodząc w ciążę z Internetem, już wie — za radą swojego Ojca oraz Dziadka (którzy również spodziewają się potomstwa, pierwszy z drużyną futbolową, drugi z Yeti) — że i tak będzie musiała starać się o alimenty:

Телевизор:

В студии множество зрителей: мужчины, женщины, старики и дети — все сидят с большими животами.

ГОЛОВА ВЕДУЩЕГО. ... Перед нами последние данные соцпроса: тридцать процентов нашего населения беременны от популярных певцов, кинозвезд и известных телеведущих. Десять процентов зачали от рекламы, 0,1 процент от НЛО, 20 процентов — от президента, и подавляющее число наших граждан беременно от фруктового кефира. (*Пауза.*) Вся страна в положении. Чем объяснить такой феномен?³

Cała ta niedorzeczna i komiczna zarazem sytuacja, w której znalazły się absurdalnie wykreowane postaci, czyni z nich wyzbyte ze świadomości marionetki. Poprzez swoje śmieszne — niebezpieczne jednak w swych następstwach — postępowanie zostały one pozbawione możliwości zmiany własnego życia na lepsze. W efekcie końcowym tracą bowiem kontakt z rzeczywistością i, co najważniejsze, zostają pozbawione mieszkania przez podejrzane tajne stowarzyszenie, którego członkowie niespodziewanie pojawiają się w ich lokum z nakazem eksmisji. Ta śmieszna, choć zarazem smutna historia rodziny uświadamia brutalną prawdę o naszej szarej, smutnej egzystencji. Brak zaangażowania w życie społeczne, kulturalne, rodzinne oraz całkowite zdominowanie przez media spowodowały, że zatraciliśmy własną osobowość. Co najgorsze — jak podkreśla sam Bogajew — staliśmy się ludźmi żyjącymi coraz częściej w odosobnieniu, zamykającymi się w ciasnych mieszkankach, z których wydobywają się jedynie odgłosy sztucznie wykreowanych postaci ze świata filmu, polityki. Podpatrujemy je na ekranie, a nierzadko — jak należy stwierdzić z przykrością — zastępują nam one bliskich, rodzinę, znajomych.

W tej grze pozorów każdy z członków reprezentowanej rodziny stara się udowodnić, iż nie wyzbył się jeszcze wszystkich wartości, toteż oprócz oglądania seriali pozostało mu w życiu coś jeszcze innego. Konsumpcyjny, mało interesujący i bezwartościowy styl bycia stara się zastąpić projekcją innego, lepszego świata. Niestety, próba wejścia w ten ciekawszy i wyzwalający radość wymiar kończy się fiaskiem. Ciągła zabawa w udawanie kogoś, kim się nie jest, balansowanie na granicy dwóch światów: realnego i irrealnego, zabawa słowna, gra gestów, karnawalizacja własnej rzeczywistości uczyniły z bohaterów marionetki, kukły, niezdolne do funkcjonowania w zbrutalizowanym i zmechanizowanym świecie. Nie ma w nim bowiem miejsca — jak sugeruje

³ О. Богаев: *Тайное общество велосипедистов*. В: *Транзит — Пьесы молодых уральских драматургов*. Екатеринбург 2004, s. 29.

autor — na sentymenty. Człowiek stał się „przedmiotowy”, przestał pamiętać o swoim pochodzeniu, tradycji, zagubił własną tożsamość. Te znamienne konstatacje wpisują się w przewodnią Nietzscheańską myśl *Ludzkiego, arcy-ludzkiego*, poddaną krytyce w *Poza dobrem i złem*, gdzie filozof:

[...] zmysłowi historycznemu, pluralistycznie przyswajanej przeszłości, wielości kultur [...] przeciwstawia ideę dostojności i dobrego smaku. Kulturową konsumpcję wartości stawia w opozycji do prawodawczego i kulturotwórczego tworzenia [...], w której widzi antidotum na atrofię współczesnej mu kultury. [...] Nietzsche przedstawia tam [PDZ], „człowieka przedmiotowego” będącego nihilistyczną wersją wolnego ducha, który oddaje się bezinteresownej kontemplacji, biernemu wchłanianiu heterogenicznych wpływów kulturowych. [...] porównuje kulturę współczesną z „karnawałem”, a życie w niej ze „zmienną maskaradą stylów” [...]⁴.

Nietzsche wychodząc od pluralistycznej wizji kultury zawartej w *Ludzkim, arcy-ludzkim*, staje się dla wielu krytyków prekursorem postmodernizmu, który za sprawą przejawiających się w ówczesnej kulturze nihilistycznych i dekadentkich tendencji formuje nowy obraz rzeczywistości nowoczesnej. Owa „nowoczesność” w perspektywistycznej myśli filozofa rozpatrywana w granicach postmoderny, która „jedną stroną swojej twarzy zwrócona jest ku upadkowi, nihilizmowi, drugą zaś [...] wpatrzona w przyszłość”⁵, stanowi ponowoczesny punkt odniesienia w badaniu zjawisk kulturowo-społecznych. Spoglądając po raz kolejny w przyszłość, postęp nauki oraz jej psychokulturowe, modernizacyjno-cywilizacyjne czy też nihilistyczne następstwa, możemy stwierdzić, iż człowiek uwikłany w pęd, pośpiech, presję i postęp jednocześnie dystansuje się, próbuje odnaleźć swój własny cel i drogę. W tych refleksyjnych poszukiwaniach odczuwamy konieczność związania się z przeszłością, z tym, co dawno przeminęło, ponieważ historia, w której upatrujemy sensu życia, całe nasze kulturowe dziedzictwo kształtuje nasz światopogląd, naszą epokę.

Poprzez odwołanie do tradycji, swoich korzeni Era Nikolajewna, bohaterka kolejnej sztuki Bogajewa *Мёртвые уши или история туалетной бумаги* (*Martwe uszy, czyli historia papieru toaletowego*), odnajduje istotę i wartość własnej egzystencji, która do tej pory była jedynie roślinnością. W jej samotnym, pustym, tragicznym życiu jedyną wartość stanowiło spożywanie pokarmów, urastające do rangi rytuału, w którym bohaterka zatracala się całkowicie. Jednak ta szara, przygnębiająca rzeczywistość nabiera barw i napawa optymiz-

⁴ P. Pieniążek: *Poznanie historyczne i sztuka życia w „Ludzkim, arcy-ludzkim”*. W: F. Nietzsche: *Ludzkie, arcy-ludzkie...*, s. 301, 302.

⁵ H. Janaszek-Ivaničková: *Paradoksalny život postmodernizmu w krajach słowiańskich Europy Środkowo-Wschodniej*. W: *Postmodernizm w literaturze i kulturze krajów Europy Środkowo-Wschodniej*. Red. H. Janaszek-Ivaničková, D. Fokkema. Katowice 1995, s. 86.

zmem w momencie, gdy w mieszkaniu Ery zaczynają gościć fantomy pisarzy: Gogoła, Czechowa, Tołstoja i Puszkina. Pod ich wpływem bohaterka interesuje się literaturą, zaczytuje się w klasyce, zbiera stare i nikomu niepotrzebne, wyrzucone na śmietnik woluminy, a nawet walczy o przetrwanie miejskiej biblioteki osiedlowej, którą władze miasta chcą zamknąć. Wszystko to nie dzieje się przypadkowo, ponieważ Era jako symbol „nowej” epoki, „nowej” ery, w której — jak podkreśla autor — upada kultura, giną cenne wartości oraz dawne obyczaje, udowadnia, że to, co współczesne, nowe, można pogodzić z zamierzczłym, starym, tradycyjnym. By to zrozumieć, należy się rozwijać, kształcić, zdobywać tak cenną i potrzebną człowiekowi wiedzę, pozwalającą z ufnością zwrócić się ku przeszłości, historii, w której odnajdziemy odpowiedź na dręczące nas pytania. Okazuje się, że zarysowany w przytoczonym dramacie problem wartości historii, naszego dziedzictwa kulturowego, które — według Nietzschego — powstało „w całkiem określonych warunkach pewnej przeszłości”, by dookreślić istnienie człowieka oraz nadać jego przyszłości sens i znaczenie, można odczytać jeszcze w inny sposób.

Bogajew stojący na straży oświeconego rozumu, kierującego się świadomym wyborem, przestrzega nas przed nadmiernym doszukiwaniem się sensów i znaczeń zawartych w wielu dziełach. Sztuka nie musi być wyznacznikiem prawdy i nie zawsze w sposób należyty traktuje o rzeczach ważnych, cennych i podniosłych. Współczesna literatura jest eksperymentem, zabawą, grą, w pewnym stopniu staje się niebezpieczna, gdy czyni się z niej narzędzie przynoszące korzyści materialne. Dlatego traci ona często na swej wartości, poprzez pozbawienie jej nadrzędnych funkcji estetycznych, które czynią z niej przedmiot kultury masowej. Ta masowość oraz przenikanie się wielu kultur, tradycji, przekonań powodują, że musimy bacznie przyglądać się sobie, własnym ideałom, jak bowiem powiada Nietzsche: „Nasz własny rozum musi rozstrzygać. Rządy nad ziemią musi sam człowiek ująć w swoje ręce, jego »wszechwiedza« musi bystrym swym okiem czuwać nad dalszym losem kultury”⁶.

Analizując twórczość Bogajewa, należy zwrócić szczególną uwagę na podwójny sens jego utworów, ponieważ z pozoru banalne rzeczy i problemy nabierają znaczenia, stają się tak naprawdę kluczowe w zrozumieniu zawartych w nich przesłanek i idei. Takie podwójne dno posiadają także *Martwe uszy...* Sama Era jako symbol epoki, w której przyszło nam żyć, staje się przede wszystkim symbolem współczesnego człowieka, bohatera naszych czasów. Jej postawa podkreśla symboliczną walkę człowieka o prawo do bycia sobą, do wyrażania swoich emocji, uczuć i poglądów, chociaż kłóć się one z przyjętymi przez społeczeństwo normami. Otaczające Erę postaci przypominają bohaterów poprzedniego utworu, ponieważ tak jak oni są bezmyślni, nie re-

⁶ F. Nietzsche: *Ludzkie, arcyłudzkie...*, s. 154, 155.

agują na zachodzące wokół nich zjawiska kulturowe, społeczne itp. Jedynymi jej sprzymierzeńcami są martwe dusze znanych pisarzy, bo tylko oni rozumieją jej poświęcenie oraz walkę w imię własnej godności, honoru, a także idei życia w kulturalnym świecie, gdzie „nauka nie idzie w las”, ale służy rozwojowi człowieka. Podniosłe ideały bohaterki w zetknięciu z brutalną rzeczywistością po raz kolejny podkreślają tylko absurdalność istnienia wielu instytucji państwowych, mających na celu dostarczanie wiedzy i edukowanie przyszłych pokoleń. W wątpliwość można podać nie tyle same urzędy, ile ludzi pełniących wysokie funkcje, dla których nie liczy się nic prócz rangi. Cała reszta schodzi na dalszy plan. Dlatego Era bezskutecznie walczy o bibliotekę. Nikt nie czyta w tych czasach książek, a Nobla można dostać za tekst literacki niskich lotów, co widać na przykładzie bohatera sztuki, pisarza Suslenko. Era Nikolajewna wyłamuje się z konwencji „bycia nijakim”, chociaż jej prostolinijność i brak wykształcenia mogą świadczyć o tym, że to ona reprezentuje właśnie tę większość biernego i pozbawionego uczuć społeczeństwa.

Bogajew obdarzył swoją postać niezwykłą cechą, jaką jest współczucie dla innych ludzi, co wpłynęło na jej wewnętrzną — duchową i mentalną — przemianę. Dlatego bohaterka niesie pomoc klasykom, chce ocalić stare, nikomu już niepotrzebne książki, angażuje się w sprawy społeczne, nie boi się zwracać do urzędów państwowych z prośbą o pomoc:

Уважаемая интеллигенция! Месяц тому назад поселились у меня ваши писатели ...
Если вы все умные и важные такие, где же вы?? ... Спасите!⁷

W desperackim krzyku i walce o zmianę losu innych pokrzywdzonych bohaterów odzwierciedla się jej tragiczny los — małego, bezbronniego człowieka, pozostawionego samemu sobie, w jednym z wielu rosyjskich wielkich miast, w którym człowiek może się zagubić, zatracić, gdzie pozostaje wciąż, co gorsza, anonimowy, bezosobowy, samotny, zdany na własne siły w walce o własne dobro.

Niniejsze rozważania na temat postmodernistycznego ujmowania rzeczywistości w kontekście dramaturgii Olega Bogajewa potwierdzają, że współczesna literatura koncentruje się wokół problemów człowieka oraz jego kondycji. Jego życie, pochodzenie oraz stosunek do rzeczywistości uwidaczniają, jak bardzo związani jesteśmy z własną tradycją, kulturą, historią, od których często oddalamy się, nie zdając sobie sprawy z ich silnych wpływów i oddziaływania. Te uniwersalne, ponadczasowe wartości podkreślają rolę nietracącej na swym znaczeniu Nietzscheańskiej filozofii prawdy i poznania, która ze względu na swą wymowę łączy się z ponowoczesną koncepcją kultury współczesnej.

⁷ О. Богаев: *Мертвые уши или новейшая история туалетной бумаги*, s. 14; tekst pochodzi ze strony: www.bogaev.narod.ru [data dostępu: 20.01.2012].

Biografia autora została zamieszczona na stronie: <http://www.people.su/15151>

День рождения 15 июня 1970 российский драматург, преподаватель Екатеринбургского государственного театрального института. Живёт в Екатеринбурге. Родился в Свердловске. Закончил техникум транспортного строительства и в 1998 году Екатеринбургский государственный театральный институт. В настоящее время живёт в Екатеринбурге, преподаёт в театральном институте на кафедре истории искусств. В августе 2010 года назначен главным редактором журнала «Урал». Творчество — Пьесы:

- Dawn-Way
- Как я съела мужа
- Марьино поле
- Мёртвые уши
- Я не люблю, зачеркнуто, люблю Екатеринбург
- Великая Китайская Стена
- Тайное общество велосипедистов
- Сансара
- 33 счастья
- Чёрный монах
- Башмачкин
- Русская Народная Почта
- Фалломитатор
- Телефункен
- Кто убил месье Дантеса
- Страшный суП

Самые известные театральные постановки:

- Спектакль по пьесе «Фалломитатор» («Резиновый принц»), Москва, 2003. Режиссёр Нина Чусова, продюсер Павел Каплевич, в главной роли Лолита Милявская
- Пьеса «Марьино Поле», Московский драматический театр им. А.С. Пушкина, апрель 2006. Режиссёр Роман Козак
- Телевизионный спектакль «Русская народная почта», ТВЦ, 2002. Режиссёр Владимир Мирзоев, в главных ролях Михаил Ульянов, Максим Суханов
- «Антоний и Клеопатра. Версия», театр «Современник», май, 2006. Режиссёр Кирилл Серебренников, в ролях Чулпан Хаматова, Сергей Шакуров
- Спектакль по пьесе «33 счастья», 2004. Режиссёр Назаров, в главной роли Амалия Мордвинова
- Спектакль «Башмачкин», 21 творческое объединение, апрель 2008. Режиссёр Владимир Мирзоев, в главной роли Евгений Стычкин.
- Пьеса «Русская народная почта», Александринский театр, 1998. Режиссёр П. Силин, в главной роли А. Волков
- Пьеса «Русская народная почта», Табакерка, 1998. Режиссер Кама Гинкас, в главной роли Олег Табаков
- Спектакль по пьесе «Русская народная почта», Theater Studio, Вашингтон, 2004. Режиссёр Paul Mullins, в главной роли Флойд Кинг
- Радиоспектакль «Комната смеха», RF, Радио Франсе, Париж, 2004. Режиссер Ursyla Mikos
- Пьеса «Страшный суП», Рижский русский театр имени Михаила Чехова, 2002. Режиссёр О. Петров

Сценарии к фильмам
Работа в мультипликации
Премии:

- «Антибукер» (1997);
- Международный конкурс драматургов «Евразия» (2002);
- Всероссийский драматургический конкурс «Действующие лица» (2005).

Эвелина Цемпа

ПОСТМОДЕРНИСТСКАЯ «ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТЬ» ОЛЕГА БОГАЕВА И ПОСТСОВРЕМЕННЫЕ ЧЕРТЫ НИЦШЕАНСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Резюме

Тема статьи относится к проблеме постмодернистского видения действительности, представленного в драматургии Олега Богаева, которая входит в рамки категорий непознаваемого, деградированного, деконструированного, тем самым вписываясь в перспективистично-дуалистическую концепцию современного мира Фридриха Ницше. Современность, согласно идеи философа, рассматриваемая в контексте постмодерна, является для нынешних исследователей литературы своеобразной постсовременной точкой опоры, от которой они отталкиваются при рассмотрении социально-культурных явлений. Таким образом, содержащиеся в данной работе размышления, основанные на ницшеанской философии правды и познания, которая в свою очередь тесно связана с постмодернистской концепцией современной культуры, являются попыткой проследить состояние человека нашего времени, принимая во внимание особенности его жизни, происхождения, отношения к действительности в контексте традиций, культуры и истории.

Главные слова: Постмодернистская действительность, постмодернизм, деконструкция, современная культура, традиция, постсовременные черты ницшеанской культуры

Ewelina Cempa

POSTMODERN „REALITY” ACCORDING TO OLEG BOGAJEV AND POST-CONTEMPORARY FEATURES OF NIETZSCHE CULTURE

Summary

The topic of the following article refers to the problem of postmodern vision of reality included in Oleg Bogajew dramaturgy. This reality in categories of the unrecognizable, degraded, deconstructed fits in Nietzsche's perspective-dual concept of the modern world. 'Modernism' according to the philosopher's thought, analyzed within postmodern boundaries constitutes for contemporary literary researchers a post-contemporary landmark in the research of cultural and social phenomena. Therefore, the considerations included in the paper based on the Ni-

etzsche's philosophy of the truth and cognition which due to its meaning is linked with a post-contemporary concept of modern culture is an attempt of an analysis of the condition of the man of our times, taking into account his life, background, attitude to reality in connection with tradition, culture and history.

Key words: postmodern reality, postmodernism, deconstructed, modern culture, tradition, post-contemporary features of Nietzsche culture